

ROGER PIHL

Plus

MUŽ, KTERÝ SE NECHTĚL VRÁTIT DOMŮ

Muž, který se nechtěl vrátit domů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Roger Pihl

Muž, který se nechtěl vrátit domů – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Roger Pihl
Muž, který se nechtěl vrátit domů

Přeložila Ivana Voráčková

This translation has been financially supported by NORLA.
Tento překlad vychází s finanční podporou
literární agentury NORLA.

ROGER PIHL

Plus

MUŽ, KTERÝ SE NECHTĚL VRÁTIT DOMŮ

MANNEN SOM IKKE VILLE HJEM

© Roger Pihl, 2014

First published in Norway, in 2014 by Juritzen Forlag.

Published by agreement with the Kontext Agency.

Translation © Ivana Voráčková, 2018

Cover Illustration © Jindřich Janíček, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-259-0977-5

ISBN e-knihy 978-80-259-1018-4 (1. zveřejnění, 2018)

Valdemar Vågen, padesát dva a půl roku, pomalu projížděl ulicí mezi hřbitovem a nemocnicí. Měl spoustu času a plánoval přijet právě tak pozdě, aby všichni důležití lidé s trochou sebeúcty stihli na recepci dorazit před ním. Byl červenolící a překypující zdravím, jednou rukou, levicí, se chystal nadzvednout kolo a pravíci se chtěl vřele a přátelsky zdravit se zákazníky, konkurenty, novináři a dodavateli. Jejich každoroční firemní kongres patřil k nejdiskutovanějším tématům v branži a všichni, kdo měli nohy, se na něj dostavili, aby se zúčastnili přednášky Valdemara Vågena. Byl to jediný den v celém roce, kdy Global Village, firma, jejímž ředitelem a spoluvlastníkem Valdemar byl, informovala o novinkách. Jediný den v roce, o který Valdemar rozhodně nechtěl přijít. Ten nejdůležitější den ze všech.

Na to, že byla středa, nebyl skoro žádný provoz. Ze hřbitova voněl janovec a svída. Valdemar se rozhlédl po moři náhrobků - všechny splňovaly předepsanou maximální povolenou výšku a šířku. Stát rozhodl, že ve

smrti si budou všichni lidé rovni, jenže proč by měli, když si za života rovni nejsou? Zrovna se chystal pohlédnout na nemocnici, když se mu od zlatého kříže přímo do koutku oka odrazil sluneční paprsek. Bezděky se ohlédl stranou a uviděl zlatý jeruzalémský kříž. Symbol poslední pouti člověka, konce jeho cesty.

Sem a tam poletující opeřená koule, která očividně nebyla obeznámena s pravidly silničního provozu, donutila Valdemara Vågena přejet na levou stranu. Byla to bílá holubice, a když přeletěla nalevo, Valdemar stočil řídku napravo. Jenže holubice udělala to samé, skoro jako by Valdemar fungoval jako magnet, a tak mu nakonec nezbylo než zmáčkнуть obě brzdy, aby ptáka nepřejel.

Holubice zavrkala a podívala se na něj, jako by mu něco chtěla. Jako by mu něco říkala, jenže Valdemar vrkúštině, nebo jak se řeči holubic vlastně říká, nerozuměl.

„Cože?“ zeptal se Valdemar Vågen.

Holubice naklonila hlavu, nejdřív na jednu stranu, pak na druhou. Valdemar Vågen po ní pohyb zopakoval, ale připadal si jako imbecil, že se tu snaží rozpovídat holubici.

„Cože?“ zopakoval, ale nedočkal se jiné reakce, než že holubice vylétla na nejnižší větev nejbližšího stromu, usadila se tam a mlčky se mu zahleděla přímo do očí. Ten pohled jí oplatil. Zaplavil ho neznámý, nežádoucí pocit. Náhle se cítil zranitelný.

Cože? On, který nikdy nebyl ani nemocný? Nebo přesněji řečeno on, který v práci nikdy nechyběl, zkrátka

a jednoduše proto, že byl nepostradatelný? Kdyby Valdemar Vågen, velký strojník, nebyl přítomen a nestaral se o to, aby všechna ozubená kola byla promazána a točila se tak, jak mají, celá firma by se zastavila. Ať už šlo o cokoli, měl v tom prsty. Takže nemocný být nemohl, ani jeden jediný den. Klidně mohl mít horečku, ale doma kvůli tomu samozřejmě nezůstal. Pokud to chtěl někam dotáhnout, musel vydržet a být na sebe pořádně tvrdý. A pokud to měla někam dotáhnout firma, musel jít Valdemar Vågen příkladem a ukázat jí, jak na to.

Holubice se stejně prudce, jak Valdemar musel zastavit, vznesla z větve a přeletěla k nemocnici, kde přistála u střešního okna ve starém, očividně nepoužívaném křídle budovy. Nesmyslně vysoké stropy, stará okna, uvolněné cihly a opadávající omítka svědčily o tom, že se čeká na lepší časy. Valdemar sevřel říditka a znovu se chystal šlápnout do pedálů, ale ještě naposledy vrhl pohled na holubici a zdálo se mu, že v jednom z půdních oken zahlédl pohyb. Divné, pomyslel si, ale dospěl k názoru, že to určitě byl jen odraz holubice v okně.

Možná právě to zapříčinilo, že neviděl bílý elektromobil, takové japonské elektrické prdítko, který se přiřítíl odnikud a napálil to přímo do jeho kola. Cyklostezku vem čert, takovými detaily se řidič neměl proč zaobírat. Musel jet, a to co nejrychleji. Valdemar v desetině sekundy pochopil, že nezabrzdí včas, a připravil se na to, že mu před očima proběhne celý jeho život. K tomu však nikdy nedošlo. Objevil se jen bezbarvý, rozostřený obraz k smrti vystrašeného řidiče.

Valdemar si ještě stihl pomyslet: „Já přece ne...“ Pak to prásklo, zvuky utichly, auto zmizelo a všechno se propadlo do nádherné tmy.

2

Ve Valdemarově rodině bylo běžné, že když měl někdo umřít, členům rodiny se zdálo o bezedných jezerech, a touhle nesmyslnou schopností, nebo co to vlastně bylo, vládla jak jeho matka, tak babička. On sám to víceméně odepsal jako starobylou pověru, protože se o takovém snu nikdo nezmínil, dokud k úmrtí nedošlo. Valdemar se proto domníval, že je to jen takové dodatečné chytračení, nicméně neprotestoval, když ženy z jeho rodiny vysvětlovaly, že o smrti věděly předem. Říkal si, že tvrzení, že nikdo nemá chválit dne před večerem, možná představuje způsob, jak se vyrovnávají s žalem.

V týdnech před nehodou se tyhle sny zdály i jemu, objevovaly se dokonce, i když si dal šlofíka po obědě. Ve snu jako by se vznášel nad lehce zvlněnou vodou, pomalu klouzal po hřbetech drobných vln a shlížel do temné hlubiny. Před dvanácti lety žil Valdemar ve šťastném manželství a byl otcem dvou dcer. Když se objevily sny o vodě, snažil se myšlenku na ně zahnat,

ale i přesto ho děsily. Pokud se mu zdá, že někdo zemře, kdo to bude? Jak ubíhaly dny a ničí smrt se nedostavovala, byl si stále jistější tím, že sny nejsou nic jiného než jen sny. Nechával si je pro sebe, protože co by asi tak měl říct, aby to znělo rozumně? Manželka by nad takovou pověrou jen mávla rukou, vždycky stála nohama pevně na zemi. Tou myšlenkou se utěšoval i Valdemar.

Až do toho večera, kdy zůstal sám ve vlastním velkém domě. Čekal a pokoušel se najít nějaké vysvětlení. Třeba holky píchly kolo. Nemuselo se stát nic vážného. Možná existuje nějaké naprosto přirozené vysvětlení, proč se jeho rodina nevrátila v dobu, na kdy byli domluveni. Nezáleží na tom, jestli vystydne večeře. Je jedno, jestli děti půjdou pozdě do postele. Jen když se vrátí domů. Třeba píchly kolo, zopakoval si. Taky jim mohl dojít benzin. Koneckonců existovala i řada jiných vysvětlení, jen na žádné zrovna nepřišel. Temnota zvenčí zaplnila dům. Nedokázal se přimět k tomu, aby vstal a šel rozsvítit. Bylo to jedno, hodlal čekat u jídelního stolu s mobilem před sebou. Čekal, že každým okamžikem zazvoní, zelený displej se rozsvítí a na něm se objeví manželčino jméno. Tma se k němu tiskla čím dál tím víc. Chtěla ho chránit před vším zlem, a dokud ho obklopovala, byl v bezpečí. Temnota se vyplazila ze všech koutů a utěšovala ho. Jen klid, říkala, třeba to není nic vážného. Dokud má tmu, nikdy nebude sám. Na stůl zničehonic dopadl tenký proužek světla. Nadskočil, vyhlédl oknem ven a uviděl měsíc. Tenoučký srpek ukazoval, že ho ubývá. Zítra bude pryč.

Valdemara roztrásla zima. Ani si neuvědomoval, že už přestal doufat. Místo toho se začal připravovat. Zbývalo mu jediné – čekat v temnotě. Z chodby slyšel pomalé tikání starých stojacích hodin. Kyvadlo se pohupovalo ze strany na stranu, a kdykoli míjelo nejnižší bod oblouku, vydalo ze sebe kovové cvaknutí. Čas nejde, pomyslel si Valdemar, čas mi utíká.

Netušil, na co vlastně čeká, ale jakmile se ozvalo klepání na dveře, okamžitě to pochopil. Klepání bylo opatrné, slušné a trochu nervózní, pocházelo od člověka, který nechtěl zvonit. Valdemar se dovedl ke dveřím. Vzal za kliku, zmáčkl ji a současně odemkl. Ve světle pouličních lamp stál neznámý člověk, tlustý, poměrně malý muž, velice klidný. Byl celý v černém a měl límeček s malým bílým čtverečkem. „Valdemar Vâgen?“ zeptalo se zjevení a Valdemar neznatelně přikyvl. „Můžu na chvíličku dovnitř?“ vyptávalo se zjevení dál a Valdemar ho pustil přes práh. Muž se představil. Šli do kuchyně, ale ani tam Valdemara nenapadlo rozsvítit. Vůbec mu nevadilo chodit poslepu. Čtyři kroky vpřed, tři doleva, dva doprava a opět tři doprava. Zastavil se u konce stolu. Farář kráčel po zvuku těžkých kroků za ním a usadil se na opačném konci stolu.

A pak to přišlo.

„Obávám se, že nesu špatné zprávy,“ začal farář.

„Já vím,“ odpověděl Valdemar. „Jak?“ Sotva to dokázal vyslovit. Farář mlčel, asi se rozhodoval, kde začít. Dokonce i faráři, se vším tím vzděláním a zkušenostmi, může dojít řeč, když má vysvětlovat, že matka s dvěma dcerami zemřely při dopravní nehodě. Jak by měl

citlivě pohovořit o východoevropském kamionu, který kvůli sjetým pneumatikám vjel do protisměru a rozdrtil protijedoucí osobní automobil? Jak by jen mohl sdělit, že pasažéři byli bez šance a zemřeli okamžitě? Jak jen vysvětlit, že těla, která tento muž tolikrát objímal a cítil jejich teplo a vůni, jsou teď k nepoznání?

„Někdy Hospodin vkládá na má ramena těžké úkoly,“ prohlásil, „a jindy mi nakládá břemena ještě větší. Chvilé jako tato otrásají i mou vírou. Mám chuť říct spolu s Ježíšem: Můj Bože, proč jsi mě opustil?“

Valdemar proseděl u stolu celou noc, dokud se první sluneční paprsky neprodraly korunou borovice před kuchyní a neoslepily ho pronikavou září. Opatrně vstal, musel se opřít jako stařec, aby neupadl. Všechno ho bolelo, bylo mu špatně a na okamžik byl dezorientovaný, než ho skutečnost znovu srazila k zemi. V domě bylo ticho. Hodiny se zastavily, na to, aby je natáhl, neměl předchozího večera ani pomyšlení. Obvyklý ranní hluk, kdy se děvčata dohadovala o koupelnu, chystala si svačtinu a hulákala na sebe, protože něco nemohla najít, tentokrát zcela chyběl. Slyšel, jak se mu kolem ušních bubínků žene krev, slyšel pohyb vlastních krčních obratlů. Nezdálo se mu to. Je teď úplně sám. Respektive ne až tak úplně. Na pohovce v obýváku spal farář, přes sebe měl přehozený kabát. Vypadalo to, že mu musí být zima, tak přes něj Valdemar přehodil ještě deku a pak se vrátil a usadil se u kuchyňského stolu. Díval se na dveře ledničky, na obrázky, které namalovaly jeho dcerky. Jeden z nich zobrazoval manželku i s dcerami

v autě, zatímco on stál před domem. V bublině na obrázku říkal: „Jedte opatrně.“ Jeho žena vždycky jezdila opatrně a dobře, ale čemu to pomohlo? Kdyby bývala jela trochu rychleji, jen trošku míň opatrně, možná na tom místě vůbec nemusely být, ne přesně ve chvíli, kdy přijel ten kamion. Kdyby tak jen vyrazily o pár vteřin dřív... Na dalším obrázku bylo pár žlutých květů a mladší dcerka tam napsala: „Až se vrátím domů, obejmě tě.“

Valdemar znovu klesl na židli. Nedokázal myslet na to, co má před sebou. Slyšel, že když na to přijde, objeví v sobě lidé nečekanou sílu, ale nebyla to pravda. Naopak, připadal si úplně prázdný. Jak jen po tomhle bude žít dál? Kudy se vydá?

V obýváku se probudil farář, zasténal, svalil se z pohovky, vyhrabal se na všechny čtyři a protřel si ospalé oči. Pak se vztyčil a dopotácel se za Valdemarem do kuchyně. Vzal ho za ruce a zeptal se, jestli pro něj může něco udělat. Jestli má kontaktovat někoho z rodiny.

„Ne,“ odpověděl Valdemar, „jsem jediný, kdo zůstal naživu.“

Valdemar se rozhodl pohřeb uspořádat ve vší tichosti, za přítomnosti jeho samotného, tří bílých rakví, faráře a varhaníka. Jedna velká rakev a dvě menší. Farář byl tentýž muž, který mu zprávu sdělil, ale Valdemar vůbec nevnímal, co říká. Varhaník zahrál třikrát tu samou árii, jednou pro každou z holek. Byla to část stejné kantáty od Johanna Sebastiana Bacha, ze které jim hráli, když se před patnácti lety ve stejném kostele s manželkou brali. „Ich steh mit einem Fuß im Grabe“ v úpravě pro varhany.

Tehdy to bylo legrační, protože novomanželé jako jediní věděli, jak se pochod po obřadu jmenuje, a hosté si přitom mysleli, že je to pěkná a vítaná změna oproti věčnému Mendelssohnovi. Tentokrát ale jméno odpovídalo. Valdemar stál jednou nohou v hrobě. Poklekl před rakvemi, na každou z nich položil rudou růži, rozloučil se a rozhodl se, že se utopí.

V pracovních úkolech.

3

Nabídka nové práce krátce po pohřbu se Valdemarovi báječně hodila. Jednalo se o náročnou pozici: čtyři IT experti přišli s nápadem na geniální produkt, ale neměli ani páru, jak myšlenku uskutečnit. Valdemar Vågen se v nové firmě stal pátým společníkem a získal odpovědnost za všechno s výjimkou vývoje programu. Pravidlo osmdesát na dvacet začalo platit hned první den, takže dostal dvacet procent akcií a vykonával osmdesát procent práce. Zahrabal se do ní s radostí a nořil se stále hlouběji. Byl přitom podivným způsobem šťastný, dokázal zapomenout na bolest a nikdo ho neměl co tahat na denní světlo. Hodlal si vykopat vlastní jámu, prokopat se až na dno, jakkoli hluboké je. Prokazoval neobyčejný zájem a nadšení a zároveň značný respekt k deduktivním a empirickým metodám. Jáma Valdemara Vågena byla tím těsnější, čím hlouběji se zakopával, jenže čím hlubší a temnější díra byla, tím účinněji ho umrtvovala. Občas, když pracoval v noci, se stalo, že vzhlédl k nebesům. Tu a tam zahlédl padající hvězdu.

Valdemarovi Vågenovi se zamlouvala myšlenka, že padající hvězdy jsou věčně plující nebeské lodi. Plaví se na jedné z nich jeho holčičky? Zaskočily se podívat, jak se mu daří?

Nápad, se kterým pánové přišli, byl dobrý. Princip byl jednoduchý jak facka, a proto na něj ještě nikdo nepřišel. Šlo zkrátka a jednoduše o nápad jednoduchý až příliš, až moc samozřejmý a jasný, jakmile ho zákazník jednou pochopil. Vyvíjeli software pro lidi, kteří nenávidí počítače, nebo vůči nim mají přinejmenším silnou a chronickou averzi. Pro lidi, kteří odmítají vykročit do dnešního světa, kryptického, binárního, elektronického. Pro zákazníky, které živí něco jiného než vyseďávání v kanceláři a bušení do klávesnice. Zákazníky, kteří používají označení „přenašeč papírů“ jako nadávku a úředníky stavějící na roveň vlastizrádcům. Pro zákazníky se silnými, obřími medvědími prackami, kteří se nedokážou dotknout klávesnice, aniž by přitom nespustili alespoň pět vzájemně se vylučujících příkazů. Pro skupiny lidí, které se jemné motorice nedokážou přiblížit víc, než že si palcem otevrou pivo. Jejich zákazníci byli lidé, jejichž živobytí spočívalo ve vytváření něčeho fyzického: řemeslníci. Představovali téměř přesný protipól multitaskujících digitálních jedinců. Byli to praktičtí lidé, kteří pili černou kávu z vlastních termosek a sami si chystali svačinu. Tesaři, truhláři, zedníci, elektrikáři, dřevorubci, instalatéři, strojníci, dlaždiči, bagristé. Měli šikovné ruce, ale když se posadili ke klávesnici, všechen cit byl tentam. Tihle lidé byli přirozeně analogová stvoření a přizpůsobit

se digitálnímu světu jim činilo velké problémy. Firma tedy vyvíjela software založený na ikonách a dotykové obrazovce, aby se jejich zákazníci ke klávesnici nemuseli ani přiblížit. A tak se i oni mohli stát součástí digitálního společenství.

Konkurence si myslela, že se v jádru jedná o ikony a vedení myši, ale o tom to samozřejmě vůbec nebylo. Právě naopak. Šlo o něco daleko základnějšího; o tok informací, který vycházel z potřeb a všedního dne jednotlivých skupin řemeslníků. Šlo o datovou architekturu založenou na chaosu. Jak přemýšlí člověk, který nepřemýšlí tak, jak by přemýšlet měl? Program každého uživatele měl akumulující schopnost se učit, jakým způsobem právě tento konkrétní uživatel s programem pracuje, a s každým použitím byl o něco chytřejší.

Z partičky místních nerdů usídlených ve starých přestavěných stájích se Global Village vyvinula v aerodynamický mezinárodní softwarový dům se sídlem na pobřeží. A za to všechno tato firma děkovala jedinému muži. Valdemaru Vågenovi.

4

Kongres úspěšnost firmy ještě umocňoval. Prvního září každého roku, ať už datum připadalo na kterýkoli den v týdnu, sezvala Global Village zákazníky, dodavatele, konkurenty a novináře na prezentaci nových funkcí programu. Kongres byl jediným okamžikem, kdy Valdemar Vågen vystupoval v médiích, a čím více se ten okamžik blížil, o to hysteričtěji se o události spekovalo. Volali mu novináři a vyptávali se ho, ale Valdemar mlčel jako hrob. Díky spekulacím se nicméně firmě dostávalo takové mediální pozornosti jako v branži nikomu dalšímu. Jako geniální tah se ukázalo pozvání konkurentů, protože ti byli úplně mimo z nesmírného obdivu, jakého se Global Village dostávalo. Konkurence se zpravidla ze show odpotácela v hluboké depresi a trvalo jí několik týdnů, než se zas postavila na nohy. Víceméně věděla, co by měla dělat, protože Valdemar Vågen jí vytyčil kurz. Problém tkvěl v tom, že byla beznadějně pozadu a měla pouhý rok na to, aby dohnala náskok, pak zas na scénu vstoupil Valdemar Vågen.

Scénografie byla veskrze spartánská, Valdemar Vågen měl jen malý stůl a sklenici vody. To bylo všechno. Obvykle chodil do práce v italském obleku šitém na míru, ale v tento den se pokaždé objevil v bílém tričku, džínách a teniskách. Za zády se mu na největší plátno ve městě promítala pečlivě nacvičená prezentace, v níž Valdemar Vågen postupně probíral jednotlivé novinky a až na konec si schovával to, co si vlastně všichni přišli poslechnout, eso v rukávu, funkci, která nikomu ani nepřišla na mysl nebo o níž si mysleli, že je neproveditelná. K tomu samozřejmě zazněla hláška: „Ano, a ještě jedna věc.“

Když se to vezme kolem a kolem, bylo dost otravné, že si řidič bílého elektromobilu vybral na přjetí Valdemara Vågena zrovna tento den, a ne některý ze tří set šedesáti čtyř zbývajících.

5

Když se Valdemar probral, oslepilo ho jasné bílé světlo. Tak takhle to vypadá? pomyslel si. Takže lidé, co vykládali o svých prožitcích blízké smrti, nelhali, když tvrdili, že je obklopilo bílé světlo. Tak se snad přece znovu setkáme? ptal se sám sebe. Poznají mě ještě, vždyť je to už dvanáct a půl roku? Co jim řeknu? Ahoj? Dlouho jsme se neviděli? Vy jste ale vyrostly? To je příliš hloupé, příliš to k tomu svádí. Pokusil se soustředit, chtěl zjistit, jestli se dokáže sám na sebe podívat z výšky, ale nešlo to. Ať zíral, jak chtěl, viděl jen strop a na něm velkou polokouli lampy, která na něj vrhala bílé světlo. Z lampy vedla jakási lesklá kovová tyč a mizela mu ve spodním okraji zorného pole.

Valdemar se pokusil zvednout hlavu a slabě zasténal. Bylo to spíš takové povzdechnutí, ale stačilo, aby v jiné části místnosti vyvolalo reakci. Koutkem pravého oka sledoval pomalu se blížící postavu, až se proměnila v sestřičku s pinzetou v jedné a kovovou krabičkou v druhé ruce. Usmála se a uvítala ho na pohotovosti.

„Žiju?“

Sestřička to potvrdila. Pak se odvrátila a oznámila, že se pacient probudil. Díky téhle kratičké větě nastal mimo Valdemarovo zorné pole rozruch a za chvíli se objevil muž v bílém plášti. Nejprve představil sestřičku jako Irlinn a pak sám sebe jako doktora Kloktu. Buď mumlal, nebo se Valdemar přeslechl, protože jméno Kloktu mu znělo dost podivně. Na druhou stranu, lidé mívají všelijaká jména.

Doktor Kloktu mu slíbil, že teď, když je při vědomí a je jasné, že nemá otřes mozku, mu dají něco proti bolesti. Valdemar si nebyl jistý, co tím má lékař na mysli. Proč by měl mít otřes mozku? Proč doktor něco takového vůbec nakousne a pak to ani nedořekne? Lékař se vzápětí odebral za obzor, řešit další úkoly. Možná měl pro dnešek hotovo, možná byl jen čas na pauzu na kávu, to Valdemar nevěděl. Výsledek byl nicméně stejný, doktor Kloktu byl ten tam.

„Zdalo se mi, že jedu na kole,“ oznámil Valdemar sestřičce Irlinn. Měla modré oči a lehce zvlněné rudé vlasy jí trčely na všechny strany, což nepochybně porušovalo celou řadu předpisů. Radši neriskoval a nedíval se na ni příliš dlouho, protože se bál, aby nedošlo k nedorozumění, ale z těch krátkých záblesků, kdy ji zahlédl, bylo jasné, že ženské pokolení reprezentuje na jedničku. Jeho pozornost sice upoutalo hned několik dalších anatomických detailů, v soutěži nicméně zvítězil její pršák.

„To se vám nezdálo, byl jste se projet na kole,“ odpověděla.

Nic chytrého, co by na to řekl, ho nenapadlo.

„Bolí vás to hodně?“ zeptala se, ale tak daleko se v myšlenkách ještě nedostal. Ukázala na Valdemarovo levé rameno a on pochopil, že se ho ptá, jestli ho bolí. Pravou rukou se za rameno chytil a v tom okamžiku mu tělem projela bolest. Pokusil se o jakousi grimasu, ale podařil se mu zřejmě spíš úsměv, vzhledem k tomu, že se na něj Irlinn na oplátku usmála také.

„Ano,“ odpověděl, „rameno mě opravdu bolí.“

Irlinn vstala, ale než zmizela, stihla ještě oznámit, že mu donese avizované prášky proti bolesti.

Valdemar si toho nikdy dřív nevšiml, ale sestřičky neměly příjmení. Měly jenom křestní jména. Byl to snad výraz hierarchie ve zdravotnictví? Nejdřív máte jen křestní jméno, pak možná jméno a příjmení, a potom titul a příjmení, až nakonec skončíte jenom s titulem?

„Prášky zaberou zhruba tak za čtvrt hodiny,“ oznámila Irlinn, když spolknul tablety, které mu přinesla. „Mezitím vám z ramena, paže a tváře vytáhnou ty zapíchané střepy.“ Valdemar měl střepy v jednom rameni, nadloktí a ve tváři.

„To je divné,“ řekl, „na žádné střepy si vůbec nevzpomínám.“

„Při srážce jste rozbil přední sklo auta,“ vysvětlila Irlinn. „Měl jste štěstí. Respektive jste si předtím moudře vzal helmu, jinak by to sotva dopadlo tak dobře. Mohl jste si přivodit zlomeninu lebky.“

Valdemar si namlouval, že přehání, ale přesto se zeptal.

„Jak to myslíte, zlomeninu lebky?“

„Roztříštěnou lebku. To byste už dávno byl na neurochirurgii a vůbec by nebylo tak jisté, že byste si dokázal povídat s námi, sestřičkami.“

Valdemar zřejmě zkrivil obličej, protože ho začala utěšovat:

„To nic, vy jste helmu měl, takže to s vaší hlavou dopadlo dobře.“

Uplynulo dvanáct a půl roku od chvíle, kdy byl Valdemar natolik blízko ženy, aby cítil, jak hřeje a jak dýchá. Po dvanáct a půl roku ho od žen odděloval chladný ebenový stůl. Osobní pohovory k ničemu jinému nesváděly. Ženy často seděly s rukama zkříženými před tělem, ať už vědomě nebo ne, aby si udržely profesionální odstup. Valdemar si uvědomil, že už dávno zapomněl, jak se k ženě chovat jako k ženě, a nevěřil, že na to ještě někdy přijde.

Střepey, které z něj Irlinn vytahovala, byly velké jako hrášek, a nebralo to konce.

„Bylo to velké přední sklo?“ zeptala se.

„Nemám tušení,“ odpověděl Valdemar. „Nestihl jsem se koukat, co to do mě praštilo.“

Irlinn dál v tichosti vytahovala střepey. Kdykoli některý z nich upustila do kovové krabičky, chladně to v ní cinklo. Střepey se chvíli kutálely a pak zůstaly ležet.

„Víte, jak dopadlo moje kolo?“ vyzvídal Valdemar.

„Je z něj vrak,“ odpověděla s naprostou samozřejmostí.

„Vrak?“ podivil se. Jak se to mohlo stát? Kolo mělo přece karbonový rám. Ten nejlepší, jaký se dá koupit penězi.

„Vrak,“ zopakovala a doplnila: „Přední kolo je polámané na čtyřech místech, rám se rozlomil, světla se rozbila, vidlice se zkřivila. Je na recepci. Policie ho odveze, kam si budete přát.“

„Můžou ho odvézt třeba rovnou do sběrného dvora?“

„Zaprvé, kolo poslouží jako důkaz v procesu proti řidiči. Zadruhé, než se cokoli bude odvážet do sběrného dvora, bude do toho určitě chtít mluvit ještě pojišťovna.“

„Vidím, že už s tím máte své zkušenosti,“ prohlásil Valdemar.

Irlinn se usmála.

„Tady na pohotovosti vidíme ode všeho trochu. Tak, tohle byl poslední střep. A teď vyrazíme na rentgen. Počkejte tady, jen odnesu ty střepy a seženu kolečkové křeslo.“

„Žádné křeslo nepotřebuju.“

„Dokud za vás mám zodpovědnost já, budete dělat, co říkám,“ prohlásila a Valdemar si uvědomil, že se mu ten přísný tón zamlouvá a že vůbec nemá nic proti tomu, aby za něj někdo převzal zodpovědnost. Bylo to podivné zjištění a téměř neznámý pocit. Něco takového už dlouho necítil.

Irlinn se vrátila s kolečkovým křeslem a nakázala mu, aby se do něj posadil. Pak se vydali na pouť k rentgenu. Valdemar si přál, aby jízda trvala daleko déle.

„Možná bychom se mohli cestou zpátky zastavit někde na oběd?“ navrhl.

„Máte hlad?“ zeptala se Irlinn.

Řekl to jako vtip, tak trochu na hraně laškování, jenže Irlinn myslela jen na jeho dobro. Pokud má hlad, měl by samozřejmě dostat najíst.

„Co byste si přál? Myslím, že na příjmu máme obložené housky. Se sýrem? S kozím sýrem? Se šunkou? Nebo jste vegetarián?“

Vysvětlil jí, že se jen snažil být vtipný.

„Aha, takhle je to,“ prohlásila, „sem k nám se moc pacientů se smyslem pro humor nedostane. Většina z nich se jen utápí v sebelítosti, často i mají proč. Tak mi promiňte, že jsem to nepochopila.“

„Nic se neděje. Mým vtipům se stejně většinou nikdo nesměje. Až na dodavatele.“ I to byl svým způsobem vtip, ale nepochopila ho, stejně jako ten předchozí. Vyděsil se, že najednou mluví jako někdo, kdo se utápí v sebelítosti, protože se nelitoval vůbec. Právě naopak. Prášky už zabraly a jemu se zdálo, že se nikdy neměl líp. Začínalo mu to být jedno. Začínalo mu zkrátka být šumafuk úplně všechno na světě. A proč by nemělo? Je přece výkonný ředitel. Rozhoduje on, a teď se rozhodl, že nejdůležitější je tenhle nový svět.

Na rentgenu se ho ujala fotografka, nebo jak se říká těm, co dělají rentgenové snímky. Na společenském žebříčku stála očividně dost vysoko, protože se představila jen titulem, který ve Valdemarově slovníku cizích slov obsažen nebyl. Přestože neměla jméno, byla stejně milá a laskavá jako Irlinn. Chtěla, aby se posadil do poněkud zkroucené polohy, aby mohla udělat dobrý snímek, a zajímalo ji, jestli ho sezení v té poloze nebolí. Bolelo, ale nepřiznal to. Seance skončila skoro

dřív, než vůbec začala, a Irlinn ho stejným vyrovnaným tempem odvezla zase zpátky.

„Dáme si ten oběd při jiné příležitosti,“ zavtipkovala a Valdemar nemohl než souhlasit. Navrhl příjemnou kavárnu s vyhlídkou na moře, nedaleko radnice, a Irlinn slíbila, že o tom bude přemýšlet. Zavezla ho k doktorovi, který ho předtím sotva pozdravil, ke Kloktovi, a zaparkovala ho u něj v kanceláři. Valdemar pochopil, že pěšáci už jsou s ním hotoví a že teď přišla řada na odborníky.

Irlinn se rozloučila, popřála Valdemarovi hodně štěstí a zmizela v chodbě. Dveře se ještě ani nestihly zavřít a už se mu po ní začalo stýskat.

6

Sverre pracoval na stavebním odboru městského úřadu celý svůj život. Nejdřív na oddělení informací o nemovitostech zodpovídal za čísla statků a hospodářství. Později se z něj stal státní úředník a mohl se soustředit na zapisování věcných břemen do katastru. Proměnlivé časy, proměnliví šéfové, škrty v rozpočtu, reorganizace a utahování opasků, všechno přečkal. Když se ostatní vraceli domů k ženám a dětem, k úternímu fotbalu nebo na páteční pizzu, když ostatní odjížděli na prodloužené víkendy, brali si dovolené a házeli se marod pro nic za nic, zůstával Sverre samotný v kanceláři pod osamělou rozsvícenou lampou a zastupoval celý odbor.

Ti, kteří odcházeli, viděli nad pracovním stolem jen skloněná dlouhá záda v nažehlené košili s krátkými rukávy, ať bylo léto, nebo zima.

Sverre měl rád pořádek. Sverre nešel domů, dokud nebyl pořádek ve všem. Městský úřad se rozrůstal víc, než na kolik měl rozpočet, kanceláře kolem se plnily ženami, které byly těhotné, nemocné, ženami, které

bolela hlava, měly syndrom vyhoření, nemocné děti nebo nemocné rodiče. Muži kolem něj si brali otcovskou dovolenou, měli manželky, které na ně čekaly s večerí, děti, které měly fotbalový zápas nebo hrály na trombon, nebo potřebovali vyměnit pneumatiky na autě. Vždycky se něco našlo.

Sverre byl poslední zaměstnanec, který měl ještě pracovní morálku. Jediný, kdo byl schopen kompletně pochopit systém, věděl, kdo co umí, kdo má co dělat, který formulář je třeba vyplnit a v jakém pořadí a jak se mají psát zápisy. Takže byl nepostradatelný.

Občas se mu zastesklo po procházce mezi nemovitostmi patřícími městu, ať už v jabloňových sadech na západní straně města nebo mezi paneláky na straně východní. Při dělení na parcely potkával všechny občany, kteří se báli toho, co mělo přijít, a několikrát mu vyhrožovali fyzickým napadením či právními následky. Obyvatelé města vůbec nechápali širší souvislosti, Sverre ovšem většinou dovolil nadšení, aby bylo tím, čím bylo, tedy pouhým projevem nadšení. Jen při jediné jediné příležitosti se nechal zlákat k odvetě: jistý odporný advokát dostal darem ubytovnu pro přistěhovalce. Dostalo se to až před městskou radu, ale Sverre dosáhl svého. Nikdo v tom neuměl chodit tak jako on.

Jenže administrativa se časem nafoukla do takové míry, že o ní nikdo kromě něj nedokázal a ani nechtěl mít přehled.

S kolegy se raději nebavil, pořád mleli o dětech, jako by zrovna ty jejich byly naprosto jedinečné a zajímaly kromě nich i někoho dalšího. „Spratek,“ myslel si

Sverre pokaždé, když mu někdo ukazoval rozmazanou fotku. Fňukali nad tím, jak jsou chudí, přestože si takový život sami vybrali.

V osmdesátých letech úřad vyslal Sverreho na školení. Spolu s dalšími členy středního managementu se měl učit o lidských zdrojích. Lidé jsou ten nejdůležitější zdroj, prohlašovali nadšeně školitelé. O dalším článku pracovní hierarchie uvažuj, jako by to byl tvůj zákazník! Co zákazník potřebuje? Potřebuje chválu! Potřebuje, aby někdo pochopil jeho potřeby! Neměl se starat o to, aby mechanismus fungoval bez zaškobrtnutí, měl místo toho chválit lidi za to, že se ráno dokázali vyhrabat z postele, obléct se, vyčistit si zuby a utřít si zadek. Na školení jedli hroznové víno, dílky pomeranče, koláče a jednohubky. Mluvili s plnou pusou, mávali papírovými kelímky s kávou, a když vychladla, tak je odkládali, kam je napadlo.

Po tomto školení se Sverre přestal ohlížet na vedení úřadu. Staral se radši o předpisy, pravidla, příkazy a pokyny, ale ne o lidi. Přestal poslouchat, když podřízení vykládali o dětech, nakupování a nemocech. Lidé kolem něj nebyli nic jiného než nespolehliví, nemorální egoisté.

Chápal, že systém přestane fungovat, pokud se nikdo nebude soustředit na práci, na kterou ho vlastně najali. Sverre se zodpovědnosti nikdy nebál. Po školení mu došlo, že žádný z ostatních vedoucích pracovníků, žádný zaměstnanec, žádný šéf nechápe, že zodpovědnost sestává z povinností a odříkání. Sverre se stal osamělým rytířem stavebního odboru a měl morálky

a výdrže natolik, aby tam setrval, dokud ho nedonutí jít do důchodu. Do té doby snad, jak doufal, svými zásahy ovlivní procesy, procedury a zvyklosti dostatečně na to, aby město, kde bydlel, vydrželo až do jeho smrti. Jistý si tím nicméně být nemohl.

Nikdy nebyl nemocný. Nikdy nebyl u doktora. Dokud dokázal chodit, dokud si mohl psát poznámky propiskou nebo ťukat do klávesnice, mohl také pracovat. Stalo se to před zavedením systému obvodních lékařů, a tak když onoho rána nevstal z postele, nevěděl, komu zavolat. Telefonát na nouzové číslo mu nepřipadal ani trochu dramatický či slavnostní, a když popsál, jak bolest postupuje, operátorka záchranné služby na druhém konci linky se rozhodla poslat helikoptéru. Když ho na nosítkách vynesli ven a naložili do nebeského šlehače, udělal lékař gesto palcem a ukazováčkem. Skoro je stiskl k sobě. To gesto se nedalo nepochopit – bylo to o fous.

?

„Nepochybně jde o levostrannou luxaci AC kloubu třetího stupně,“ shrnul to doktor Klokt, když se podíval na rentgen Valdemarova ramene.

„Co to je?“ zeptal se Valdemar a ukázal na divnou čáranici nahoře na snímku.

„To je scapula.“

Valdemar to nechal bez komentáře.

„Vaše lopatka,“ poučil ho výchovně doktor Klokt. Jako by to mohlo být cokoli jiného.

„Máte štěstí, v Norsku se podobná zranění operují. To ve všech zemích běžné není. Počítám, že vás budou operovat ještě během dneška, nejpozději večer.“

„Operovat?“

Co tím doktor myslí? Patří snad ta kostra na snímku Valdemarovi? Chce snad lékař tvrdit, že Valdemar je člověk? Že je zkonstruován naprosto stejně jako zaměstnanci, kteří ani nedokážou dát hrnek do myčky? Kam se poděla spravedlnost? Valdemar se na doktora pochybovačně zadíval a v tu ránu mu došlo, že si dělá legraci. Jasně, lékaři mají přece smysl pro humor.

„Přesně tak. Klíční kost je vykloubená, musíte ruku až do operace držet v klidu, takže vás nechám okamžitě hospitalizovat. Nějakou dobu nebudete moct do práce, tak si užijete čas bez šéfa.“

Užívat si čas bez šéfa? Šéf je přece Valdemar! Ten čas si budou užívat všichni ostatní. Když je kocour pryč, myši mají pré. Valdemar si to živě představil a otrásl se hrůzou.

„Nahore na ortopedii mají určitě volné lůžko. Tak se té šance chopte, když už se vám nabízí.“

„Jak to myslíte?“

Doktor Klokta se usmál.

„Nic, jen to, že se nemocnici chystají zrušit, takže co se mě týče, klidně můžete být můj poslední pacient.“

„Nemocnice se ruší?“

„Ano, říká se to.“

„Myslel jsem, že potřebujeme nemocnic spíš víc? Ne méně...“

„Politici, však to znáte. Velká slova a skutek utek.“

„To jo. Hlavně ať funguje teď, když tu mám ležet, potom ať si tady pro mě za mě bourají, jak je libo.“

Pak se zamyslel.

„Jak se tam dostanu? Obávám se, že na kole to půjde dost těžko.“

Doktor Klokta se znovu usmál.

„Na něco už přijdeme,“ řekl.

8

Policistka Stenkvistová se posadila na židli pro návštěvy vedle Valdemara a zeptala se, jestli ví, jak se jmenuje.

„Ano,“ odpověděl Valdemar.

„A můžete mi to říct?“ zeptala se.

Nepochopil ji. Myslel si, že chce jen vědět, jestli Valdemar ví, kdo je, ale pak mu došlo, že to ona chce vědět, kdo je Valdemar. A kde bydlí a jaké má telefonní číslo. Tomu se říká jít přímo na věc, pomyslel si Valdemar, ale pak ho napadlo, že se ho možná ptá z jiných důvodů, než se domnívá. Sotva to mělo něco společného s pozváním na večeři.

„Valdemar Vågen,“ odpověděl Valdemar.

„Waldhemar...“ psala policistka Stenkvistová.

„Valdemar,“ opravil ji Valdemar.

„Waagen...“ psala policistka Stenkvistová.

„Vågen,“ opravil ji Valdemar.

Chtěla vědět, co se stalo. Mluvila přátelsky, ale i tak v jejím hlase zněla rozhodnost. Valdemar učinil čestný pokus převyprávět jí průběh událostí, jelikož si přál, aby

se pracovní den policistky Stenkvistové obešel bez problémů, nakolik jen to bude možné. Vysvětlil jí, že jel po cyklostezce, ze žlutých janovců se vynořil bílý elektromobil, ozvala se rána a pak se setmělo. Zbytek už byly jen útržky, které buď odhadl, nebo mu je vyprávěla sestřička Irlinn.

„Takže jste nestihl zastavit?“ zeptala se policistka Stenkvistová.

„Ne,“ odpověděl Valdemar, „nestihl jsem ani sáhnout na brzdu.“

„Jak jste jel rychle?“

„Jak rychle jsem jel?“

„Ano.“

„Nejel jsem rychle. Jel jsem pomalu.“

„Tak tedy pomalu,“ prohlásila policistka Stenkvistová a Valdemar v jejím hlase zaslechl stopu podrážděnosti. „Jak pomalu jste tedy jel?“

„Ne moc pomalu. Trošku rychleji, než chodím. V tom spočívá smysl ježdění na kole.“

Policistka Stenkvistová tentokrát nejspíš stopu podrážděnosti v jeho hlase zaslechla.

„Můžete to uvést v kilometrech?“

„Ne. Nejméně deset za hodinu. Maximálně patnáct.“ Valdemar by býval mohl doložit tachometrem, že jel zhruba čtrnáct kilometrů za hodinu, kdyby se mu ovšem při srážce nerozbil.

Policistka Stenkvistová si dělala poznámky na žlutý linkovaný papírek, který dostala od jedné sestřičky. Nebyl nijak velký, a přestože Valdemar měl sotva co vyprávět, byl teď papír z obou stran hustě popsany

poznámkami. Valdemar by rád věděl, co si to tam vlastně píše, ale neodvažoval se zeptat.

„Takže zastavit jste nestihl?“ zopakovala policistka Stenkvistová.

„Jestli jsem nestihl zastavit? Co tím myslíte?“ Valdemara se zmocnil nepříjemný pocit, že se rozhovor začíná ubírat směrem, který se mu nebude zamlouvat.

„Neznáte snad znění prvního článku paragrafu 31 zákona o silničním provozu?“ zeptala se. Valdemar zaváhal. Zná vůbec někdo, možná s výjimkou policistky Stenkvistové, znění prvního článku paragrafu 31 zákona o silničním provozu?

„Ehm, ne? Jak zní?“

„Každý je povinen chovat se ohleduplně, ukázněně a pozorně, tak, aby svým jednáním neohrožoval zdraví ani majetek jiných osob, a tak, aby nedošlo k bezdůvodnému blokování či narušování dopravy.“

Tak pravila policistka Stenkvistová. Valdemar zopakoval svou výpověď, ale tentokrát zvláště zdůraznil, že jel po cyklostezce a že cyklostezky tak, jak je on chápe, nejsou určeny pro auta, ani když jde o vozidla poháněná elektrickým proudem. A pokud by měl někdo jet ohleduplně, tak zejména elektrořidič na cyklostezce? Nebo snad ne? Ale možná to pochopil špatně?

Policistka Stenkvistová mu na oplátku věnovala pohled, který nešlo nepochopit. „S policií se nežertuje,“ říkal, a „další vtípek a pomašírujete rovnou za mříže“.

„Pravděpodobně vyváznete jen s pokutou,“ rozhodla.

S tím policistka Stenkvistová zmizela z Valdemarova života.

9

Po pohřbu se Valdemarovi přestalo zdát o bezedných jezerech. Místo toho se mu ve snech začala objevovat dopravní nehoda. On sám seděl na místě spolujezdce, a když kamion vyjel ze zatáčky na špatné straně silnice, neměl hlas, kterým by mohl křičet, ani sílu, aby se mohl chopit volantů a strhnout auto do opačného směru. Mohl se jen dívat, jak do auta naráží masivní hora oceli, jak se kapota kroučí jako hedvábný papír, jak se na předním skle objevují pavučinky a pak se sklo roztříští a vnitřek auta zasype déšť střepek ostrých jako nůž. Ale jemu se přitom na rozdíl od holek nic nestane. Střepek jím jen tak proletí. Pokaždé se probudil ve stejném okamžiku a zprudka se posadil na posteli. Nebyl zpocený, ale studený jako led. Potom už nikdy nemohl usnout, ať dělal cokoli, a tak seděl v temném pokoji a díval se z okna. Za oknem rostl velký javor a natahoval větve k nebesům. Nejhorší bylo, když se takhle budil v zimě, kdy strom rozpráhoval své černé mrtvé ruce a za ním jako pekelný oheň zářilo město.

„Nemocnice je zřejmě hotové bludiště,“ řekl Valdemar sanitáři, který ho měl dovézt na ortopedii. Jak daleko už to kolečkové křeslo dotlačil? Valdemarovi se zdálo, že to musí být několik kilometrů.

„Vůbec nechápu, že víte, kudy jít.“

„Když se to naučíte, tak už to tak těžké není,“ odpověděl hlas za ním. „Kromě toho dost pomáhá, když jste bývalý závodník v orientačním běhu, protože to jste pak zvyklý hledat kontroly.“

Valdemar si byl jistý, že je to jen taková slovní hříčka, ale dělal jakoby nic.

„Vy jste závodil v orientačním běhu?“

„Možná jste o mně slyšel?“ Představil se, ale jméno Valdemarovi nic neříkalo. Rozhodl se změnit téma hovoru.

„Už se vám někdy stalo, že byste se tu ztratil?“

„Jistě, mnohokrát. Hlavně ze začátku. To jsme trénovali s lůžky bez pacientů. Vzpomínám si, že jsem jednou zabloudil v katakombách. Je jich hodně, hlavně pod

starými budovami. První tři roky jsou většinou nejtěžší, ale teď už to je v pohodě. Mám dokonce v mobilu GPS navigaci, ale ani ji nepoužívám.“

„No, záviset takhle na strojích je děsivé,“ řekl Valdemar.

„Lidé už dneska nic neumí, představují si, že zmáčknou pár tlačítek a počkají, až se všechno srovná, přestože tlačítko nemá ani páru, co měl dotyčný na mysli. Chcete vědět, co si myslím?“

Valdemar počítal s tím, že se to dozví nehledě na to, co odpoví.

„Povídejte,“ povzbudil sanitáře.

„Až bude všechno automatizované, a to už nepotrvá dlouho, my lidé už nebudeme potřeba. Brzy budou pacienti z ošetření na ošetření vozit automatictí sanitáři. V elektronické kartě pacienta bude stát, kdy a kam je třeba dotyčného převézt, a pak tam postel pacienta sama odveze. Jenže já vám k tomu řeknu ještě jednu věc. Co když pacient cestou z postele vyskočí, co s tím ten robot udělá? Přemýšlel jste o tom?“

„Ne, nepřemýšlel.“ Valdemar ani nemusel lhát.

„Přemýšlel jste o tom, jak příjemné a uklidňující je pro pacienta mít někoho, s kým si může cestou na operační sál popovídat? Spousta lidí je před operací nervózní, víte? Přece jen není úplně jisté, že se ještě probudí.“

Zastavili u výtahu.

„Pojedeme dolů, do druhého patra,“ řekl sanitář.

Valdemar se zeptal, kolik pater nemocnice má.

„Sedm, když nepočítáte ta dvě ve staré budově s věží.“

„A co pod zemí? Tam je určitě sklep? Nebo nějaké ty katakomby, jak jste o nich mluvil?“

„Je tu víc sklepů, než vůbec tušíte. Většina budov má aspoň dvě podzemní podlaží, a k tomu si ještě připočtete podzemní chodby z jedné budovy do druhé.“

„Podzemní chodby?“

„Je to praktické v zimě a když prší. Věřte nevěřte, pod nemocnicí je čtyřicet dva kilometrů chodeb, takže kdybyste si chtěl zaběhnout maraton a nechtěl dvakrát běžet stejnou trasou, tak máte možnost. Až na to, že nevypadáte, jako byste byl ve stavu někam běžat. Ty podzemní chodby jsou nejlépe střežené tajemství, protože to, kam která vede, vím jen já a pár dalších sanitářů. My sanitáři těm chodbám říkáme Labyrint. S velkým L.“

„Zní to, jako by to byl svět sám pro sebe?“

„Je to svět sám pro sebe.“

Přijel výtah, a tak v tichosti sjeli do druhého patra. Tam okamžitě odbočili doprava, pak doleva, následně projeli oddělením, kde průjezd sanitáře s Valdemarem tvořil zřejmě hlavní číslo dnešního zábavního programu, a nakonec zastavili u dalšího výtahu.

„A teď pojedeme do čtvrtého.“

„Copak jsme ze čtvrtého zrovna nepřijeli?“ zaprotestoval Valdemar.

„Přijeli, ale ne v této budově. Většina lidí sjede až dolů do přízemí, ale když se tu vyznáte jako já, můžete sjet jen do druhého a ušetřit tak spoustu času. Jestli nám sanitářům něco chybí, je to čas. Sehnat tady v nemocnici sanitáře pro převoz pacienta je těžší než chytit taxík v období vánočních večírků.“